

УДК 339.9

INNOVATIVE ECONOMY IN EUROPE AND ASIA: A COMPARATIVE ANALYSIS OF STRATEGIES AND MANAGEMENT MODELS

ІННОВАЦІЙНА ЕКОНОМІКА В ЄВРОПІ ТА АЗІЇ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СТРАТЕГІЙ І МОДЕЛЕЙ МЕНЕДЖМЕНТУ

Lymonova E.M. / Лимонова Е.М.,

Ph.D., as. prof. / к.е.н., доц,

<https://orcid.org/0000-0002-7378-602X>

Kliuchnyk R.M. / Ключник Р.М.,

Ph.D., as. prof. / к.політ.н., доц,

<https://orcid.org/0000-0001-6787-275X>

Alfred Nobel University

Dnipro, Sicheslavsk Naberezhna, 18, 49000.

Університет імені Альфреда Нобеля,

Дніпро, Січеславська Набережна 18, 49000

Анотація. Стаття присвячена комплексному порівняльному аналізу моделей інноваційної економіки та систем менеджменту в країнах Європи та Азії. Розглянуто ключові макроекономічні показники, рівень інвестицій у науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (R&D), інституційні засади підтримки інновацій, а також особливості національних стратегій розвитку. Проаналізовано приклади провідних компаній і технологічних кластерів, що відіграють значну роль у формуванні конкурентних переваг регіонів, зокрема у сферах цифровізації, зеленої економіки та високотехнологічного виробництва. Особливу увагу приділено виявленню сильних і слабких сторін кожної моделі: європейської – зі стійкими інституціями, високим рівнем інтеграції та соціальною орієнтованістю, і азійської – з акцентом на динамічне масштабування, швидке впровадження інновацій і гнучкість бізнес-моделей. На основі проведеного аналізу визначено потенційні напрями синтезу кращих практик, що можуть сприяти підвищенню глобальної конкурентоспроможності та сталому економічному розвитку. Результати дослідження мають практичне значення для формування стратегій економічної політики, корпоративного управління та міжнародного науково-технологічного співробітництва.

Ключові слова: інноваційна економіка, менеджмент, Європа, Азія, R&D, цифровізація, економічна політика, конкурентоспроможність.

Вступ. У ХХІ столітті інноваційна економіка стала ключовим фактором формування конкурентоспроможності національних економік. Глобальні виклики – технологічні зрушення, цифровізація, енергетичний перехід, кліматичні ризики – вимагають від держав і бізнесу нових моделей менеджменту, здатних забезпечити швидку адаптацію до змін. У світовій економіці дедалі більше помітна конкуренція між двома макрорегіонами – Європою та Азією. Обидва простори мають власні історичні, культурні та інституційні передумови розвитку інновацій, але відрізняються підходами до

формування стратегій зростання, роллю держави в економіці та динамікою соціально-економічних процесів.

Європейський Союз (ЄС) зберігає позиції одного з глобальних центрів наукових досліджень, інституційної стабільності та технологічної безпеки. Водночас Азія виступає «локомотивом» світового економічного зростання, активно нарощує інноваційний потенціал і часто випереджає ЄС за темпами впровадження нових технологій. Порівняльний аналіз цих регіонів у площині інноваційної економіки та менеджменту дає змогу визначити сильні та слабкі сторони кожної моделі, а також спрогнозувати перспективи їхньої еволюції в умовах глобальної конкуренції.

Аналіз сучасних наукових і аналітичних праць засвідчує, що дослідження інноваційних моделей розвитку Європи та Азії займають помітне місце в глобальному дискурсі економічної науки. У доповіді OECD Science, Technology and Innovation Outlook 2023 наголошується, що Європейський Союз спирається на розвинену інституційну інфраструктуру, стійку науково-дослідну базу та комплексну інноваційну політику, тоді як провідні азійські економіки, зокрема, Китай, Південна Корея та Сінгапур, вирізняються високими темпами нарощування інвестицій у сферу досліджень і розробок, а також швидким упровадженням цифрових технологій [1]. Згідно зі звітом World Intellectual Property Indicators 2024 Всесвітньої організації інтелектуальної власності, у 2023 р. на країни Азії припадало понад 67 % світових патентних заявок, тоді як ЄС зберігав лідерські позиції у високотехнологічному експорті та наукових публікаціях [2]. Разом із цим, European Innovation Scoreboard 2024 демонструє, що, хоча внутрішня інноваційна інтеграція країн ЄС зміцнює їх конкурентні переваги, розрив із технологічно динамічними азійськими державами у швидкості комерціалізації інновацій усе ще зберігається [3].

Метою статті є проведення порівняльного аналізу моделей інноваційної економіки та менеджменту в Європі й Азії, визначення спільних рис і відмінностей, а також виявлення перспективних напрямів розвитку на основі сучасних статистичних даних та міжнародних звітів.

Основний текст.

Поняття інноваційної економіки пов'язане з постійним створенням і комерціалізацією нових технологій, продуктів та управлінських рішень, які забезпечують підвищення продуктивності, конкурентоспроможності та стійкості економіки. Її основними складовими є:

1. Високий рівень інвестицій у дослідження та розробки (R&D). Стабільне фінансування досліджень і розробок створює технологічний потенціал для сталого зростання. OECD зазначає, що технологічні інновації приводять до зростання «мультифакторної продуктивності» – результат поєднання капіталу, праці та технологій [4]. Особливо важливо, що у загальних підходах OECD до цифровізації і інновацій індикатори, як-от Innovation Output Indicator (IOI), додають нову вагу аналізу впливу інновацій на економіку.

2. Розвиток людського капіталу та системи освіти. OECD Digital Economy Outlook 2024 аналізує, як цифрові навички, AI і STEM-освіта сприяють формуванню людського капіталу, що здатен працювати у високотехнологічному середовищі [5; 6; 7]. Ця доповідь також підкреслює важливість цифрової рівності та інклюзії у доступі до освіти та технологій.

3. Ефективні інститути захисту прав інтелектуальної власності. WIPO World Intellectual Property Report 2024 пропонує нову методологію оцінки інноваційного потенціалу країн, базуючись на інтелектуальному капіталі та індустріальній політиці [8]. Зокрема, звіт демонструє, як промислова політика може підтримати створення агротехнологічних хабів, індустрію мотоциклів та ігрові інновації.

4. Інноваційно орієнтовані бізнес-моделі. DEO 2024 (Volume 1) досліджує, як відкриті інновації, платформені моделі, штучний інтелект та швидке зростання ІСТ-сектору (в середньому 7,6 % за 2023 рік) змінюють спосіб ведення бізнесу [5].

5. Державна політика підтримки стартапів та технологічних кластерів. OECD DEO (Volume 2) відзначає поширення національних цифрових стратегій та зростання ролі цифрових міністерств [6]. WIPO у своєму звіті наголошує на

важливості промислової політики, що допомагає країнам (особливо в регіонах, що розвиваються) будувати інноваційні можливості навколо локального потенціалу [8].

Європейський Союз спирається на інституційну сталість, соціальну відповідальність бізнесу та екологічно орієнтовані інновації (табл. 1). У 2024 р. його номінальний ВВП становив 19,9 трлн доларів США, а за паритетом купівельної спроможності – 29,2 трлн доларів США [9]. Валові витрати на дослідження та розробки досягають у середньому 2,27 % ВВП, при цьому окремі країни, такі як Швеція (3,4 %), Австрія (3,2 %) і Німеччина (3,1 %), демонструють значно вищі показники. Ключовою інструментальною основою інноваційної політики ЄС є програма *Horizon Europe* на 2021–2027 рр., з бюджетом 95,5 млрд євро, що фінансує проекти у сферах біотехнологій, відновлюваної енергетики та штучного інтелекту [10]. Важливу роль відіграє і зелений енергетичний перехід: частка відновлюваних джерел у кінцевому споживанні енергії сягнула 24,5 % у 2023 році, а у Швеції перевищила 60 % [11]. У сфері менеджменту переважає довгострокове стратегічне планування, розвиток інноваційних кластерів – таких як Silicon Saxony у Німеччині чи Cambridge Cluster у Великій Британії – та впровадження triple helix моделі взаємодії університетів, бізнесу та держави.

Таблиця 1. Порівняльний аналіз інноваційної економіки Європи та Азії

Критерій	Європа	Азія
Темп зростання ВВП, 2024	1,2 %	5,0 %
Медіанний вік	44,7 р.	32,5 р.
Частка ВДЕ в енергетиці	24,5 %	23,3 %
Основна модель менеджменту	Соціальна держава, інноваційні кластери	Держава розвитку, швидка масштабованість

Складено за [9; 12; 13]

Азійський макрорегіон демонструє іншу траєкторію розвитку, зосереджену на швидкому масштабуванні технологій, державній підтримці «національних чемпіонів» та інтенсивних інвестиціях у високотехнологічні галузі (табл.1). За

прогнозами Азійського банку розвитку, у 2025 році середній темп зростання ВВП регіону становитиме близько 5 %, що в кілька разів перевищує показники Європейського Союзу [13]. У витратах на R&D лідирує Південна Корея (4,9 % ВВП), за нею йдуть Японія (3,3 %) та Китай (2,4 %), який водночас має найбільший абсолютний бюджет досліджень і розробок у світі. Демографічна структура сприятлива для динамічного розвитку: медіанний вік населення – 32,5 року, що забезпечує відносно дешеву та гнучку робочу силу. Азійська модель менеджменту характеризується високою швидкістю прийняття рішень, гнучкістю бізнес-моделей та агресивною експансією на нові ринки.

Приклади провідних компаній яскраво ілюструють відмінності цих підходів. Європейська Siemens AG інвестує понад 6 % доходу у R&D, розвиваючи технології Індустрії 4.0 та автоматизації виробництва. Данська Vestas Wind Systems стала світовим лідером у виробництві вітротурбін, а нідерландська ASML Holding – єдиним у світі виробником екстремальної ультрафіолетової літографії для виробництва мікрочипів. В Азії Samsung Electronics поєднує виробництво напівпровідників, дисплеїв OLED і розвиток 5G, інвестуючи 8,2 % доходу у дослідження. Huawei Technologies виділяє на R&D понад 15 % обороту, що дозволяє їй утримувати лідерство у сфері 5G та штучного інтелекту[14]. Toyota Motor Corp. активно розвиває водневі технології та автономні транспортні системи.

Для більш наочного порівняння варто звернутися до статистики провідних інноваційних корпорацій двох регіонів (табл. 2).

Порівняльна статистика свідчить, що Європа має переваги у стабільності регуляторного середовища, розвитку «зелених» технологій і високих соціальних стандартах, тоді як Азія випереджає її у швидкості масштабування інновацій та обсягах інвестицій у технології. Європейська модель виграє завдяки сталості та балансу між економічною ефективністю і соціальною складовою, але потребує пришвидшення процесів технологічної модернізації. Азійська модель забезпечує високі темпи зростання і технологічні прориви, проте вразлива до геополітичних конфліктів та екологічних викликів.

Таблиця 2. Провідні інноваційні корпорації Європи та Азії

№	Компанія	Регіон	Країна	Галузь	Дохід, млрд USD	Витрати на R&D, %	Ключові інновації
1	Samsung Electronics	Азія	Південна Корея	Електроніка	244	8,2 %	OLED, 5G
2	Huawei Technologies	Азія	Китай	Телеком	99	15,0 %	5G, AI
3	Toyota Motor Corp.	Азія	Японія	Авто	275	4,0 %	Водневі авто
4	Siemens AG	Європа	Німеччина	Промисловість	80	6,1 %	Індустрія 4.0
5	ASML Holding	Європа	Нідерланди	Напівпровідники	27	14,3 %	EUV
6	Vestas Wind Systems	Європа	Данія	Енергетика	17	3,5 %	Вітрогенератори
7	Sony Corp.	Азія	Японія	Електроніка	85	7,2 %	Датчики
8	BASF SE	Європа	Німеччина	Хімія	92	2,9 %	Біополімери
9	Alibaba Group	Азія	Китай	ІТ	126	8,0 %	FinTech
10	Airbus SE	Європа	Франція	Аерокосміка	62	5,6 %	Електричні літаки

Складено за [14]

Висновки.

1. Європейська модель інноваційної економіки спирається на інституційну стабільність, високі соціальні стандарти та екологічну орієнтацію, але стикається з демографічними викликами та уповільненими темпами модернізації.

2. Азійська модель демонструє високу швидкість впровадження інновацій, орієнтованість на технології та інфраструктуру, але має ризики, пов'язані з нерівномірністю розвитку та екологічними загрозами.

3. Для підвищення глобальної конкурентоспроможності кожен регіон може запозичити елементи іншої моделі: Європі варто активізувати динаміку впровадження технологій, а Азії – посилити інституційну стабільність і

соціальну складову.

У науковій площині оптимальним напрямом розвитку є формування гібридної моделі, яка поєднувала б інституційну сталість, соціальну орієнтацію та екологічну відповідальність Європи з гнучкістю, швидкістю та технологічною сміливістю Азії. Така синергія здатна підвищити глобальну конкурентоспроможність обох регіонів у майбутньому.

Література:

1. OECD Science, Technology and Innovation Outlook 2023. OECD. URL: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-science-technology-and-innovation-outlook-2023_0b55736e-en.html.
2. World Intellectual Property Indicators 2024. WIPO. URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-941-2024-en-world-intellectual-property-indicators-2024.pdf?utm_source.
3. Science, Research and Innovation Performance of the EU (SRIP) report. European Commission. URL: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/support-policy-making/support-national-research-and-innovation-policy-making/srip-report_en.
4. Multifactor productivity. OECD. URL: <https://www.oecd.org/en/data/indicators/multifactor-productivity.html>.
5. OECD Digital Economy Outlook 2024 (Volume 1). Embracing the Technology Frontier. OECD. URL: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-digital-economy-outlook-2024-volume-1_a1689dc5-en.html.
6. OECD Digital Economy Outlook 2024 (Volume 2). Strengthening connectivity, innovation and trust. OECD. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2024/11/oecd-digital-economy-outlook-2024-volume-2_9b2801fc/3adf705b-en.pdf?utm_source.
7. Embracing the Tech Frontier: our main takeaways from the OECD's 2024 Digital Economy Outlook. European Union. URL: <https://digital-skills-jobs.europa.eu/en/latest/news/embracing-tech-frontier-our-main-takeaways-oecd->

2024-digital-economy-outlook?utm_source.

8. Making Innovation Policy Work for Development. WIPO. 2024. URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-944-2024-en-world-intellectual-property-report-2024.pdf?utm_source.

9. EU key indicators. Eurostat. 2025. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>.

10. Програма Горизонт Європа. Офіс Горизонт Європа в Україні. URL: <https://horizon-europe.org.ua/uk/about-he/he-programme/>.

11. Oil Market Report - August 2025. IEA. URL: <https://www.iea.org/reports/oil-market-report-august-2025>.

12. Global growth expected to decelerate as trade-related distortions wane. International Monetary Fund. 2025. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2025/07/29/world-economic-outlook-update-july-2025>.

13. ADB's New Approach to Supporting Critical Minerals-to-Manufacturing Value Chains in Asia and the Pacific. ADB. URL: <https://www.adb.org/what-we-do/critical-minerals-to-manufacturing>.

14. Global Innovation Index. WIPO. URL: <https://www.wipo.int/web/global-innovation-index/>.

References:

1. OECD Science, Technology and Innovation Outlook 2023. OECD. URL: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-science-technology-and-innovation-outlook-2023_0b55736e-en.html.

2. World Intellectual Property Indicators 2024. WIPO. URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-941-2024-en-world-intellectual-property-indicators-2024.pdf?utm_source.

3. Science, Research and Innovation Performance of the EU (SRIP) report. European Commission. URL: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/support-policy-making/support-national-research-and-innovation-policy-making/srip-report_en.

4. Multifactor productivity. OECD. URL: <https://www.oecd.org/en/data/indicators/multifactor-productivity.html>.

5. OECD Digital Economy Outlook 2024 (Volume 1). Embracing the Technology Frontier. OECD. URL: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-digital-economy-outlook-2024-volume-1_a1689dc5-en.html.

6. OECD Digital Economy Outlook 2024 (Volume 2). Strengthening connectivity, innovation and trust. OECD. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2024/11/oecd-digital-economy-outlook-2024-volume-2_9b2801fc/3adf705b-en.pdf?utm_source.

7. Embracing the Tech Frontier: our main takeaways from the OECD's 2024 Digital Economy Outlook. European Union. URL: https://digital-skills-jobs.europa.eu/en/latest/news/embracing-tech-frontier-our-main-takeaways-oecd-2024-digital-economy-outlook?utm_source.
8. Making Innovation Policy Work for Development. WIPO. 2024. URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-944-2024-en-world-intellectual-property-report-2024.pdf?utm_source.
9. EU key indicators. Eurostat. 2025. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>.
10. Prohrama Horyzont Yevropa [Horizon Europe Office in Ukraine]. URL: <https://horizon-europe.org.ua/uk/about-he/he-programme/>.
11. Oil Market Report - August 2025. IEA. URL: <https://www.iea.org/reports/oil-market-report-august-2025>.
12. Global growth expected to decelerate as trade-related distortions wane. International Monetary Fund. 2025. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2025/07/29/world-economic-outlook-update-july-2025>.
13. ADB's New Approach to Supporting Critical Minerals-to-Manufacturing Value Chains in Asia and the Pacific. ADB. URL: <https://www.adb.org/what-we-do/critical-minerals-to-manufacturing>.
14. Global Innovation Index. WIPO. URL: <https://www.wipo.int/web/global-innovation-index/>.

Abstract. *The article presents a comprehensive comparative analysis of innovation economy models and management systems in European and Asian countries. The study examines key macroeconomic indicators, the level of investment in research and development (R&D), institutional frameworks for innovation support, as well as the distinctive features of national development strategies. It analyzes the examples of leading companies and technological clusters that play a crucial role in shaping the competitive advantages of the regions, particularly in the fields of digitalization, green economy and high-tech manufacturing. Special attention is paid to identifying the strengths and weaknesses of each model: the European one, characterized by robust institutions, a high level of integration, and a strong social orientation, and the Asian one, focused on dynamic scaling, rapid implementation of innovations, and flexible business models. Based on the analysis, potential directions for synthesizing best practices are outlined, which may contribute to enhancing global competitiveness and fostering sustainable economic growth. The results of the study have practical value for shaping economic policy strategies, corporate governance, and international scientific and technological cooperation.*

Keywords: *innovation economy, management, Europe, Asia, R&D, digitalization, economic policy, competitiveness.*

Co-funded by
the European Union

Стаття підготовлена у рамках реалізації міжнародного проєкту «Конкурентоспроможність Європи у новій глобальній економіці» № 101176059 – EuCompet – ERASMUS-JMO-2024-HEI-TCH-RSCH

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Фінансується Європейським Союзом. Проте висловлені погляди та думки належать лише автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури. Ні Європейський Союз, ні грантодавець не можуть нести за них відповідальність.